CYNLLUN GWERS AR GYFER

SUT MAE LLYGREDD AER YN EFFEITHIO AR Y CORFF DYNOL?

ASTHMA+ LUNG UK

Iechyd a Lles

Amcanion dysgu

Lechyd a lles:

- Gallaf esbonio'r ymddygiad, yr amodau a'r sefyllfaoedd sy'n effeithio ar fy iechyd corfforol a'm lles a, thrwy fy ngweithredoedd, gallaf ymateb i'r rhain a/neu eu rheoli er mwyn lleihau'r risg o niwed i mi fy hun ac i eraill.

Gwyddoniaeth a thechnoleg:

- Gallaf esbonio'r bygythiadau i ddatblygiad ac iechyd organebau a disgrifio sut mae effeithiau'r rhain yn cael eu lleihau gan amddiffynfeydd naturiol, ataliadau a thriniaethau naturiol.

Datblygu sgiliau

- Rhannu meddyliau a barn
- Cwestiynu ffynonellau gwybodaeth
- Cyfiawnhau barn

Adnoddau sydd eu hangen

- Cyflwyniad Gwers
- Taflen Gychwynnol (ei rhoi ar ddesgiau cyn dechrau'r wers)
- Taflen Waith Gwahanol Fathau o Lygredd
- Sut Mae Llygredd Aer yn Effeithio ar y Corff Dynol? Taflen Wybodaeth
- Taflen Labelu Corff Dynol Llygredd Aer
- Taflen Gloi
- Tasg Dysgu yn y Cartref (yn ôl yr angen)

Geirfa allweddol	Dysgu blaenorol
Llygredd, ysgyfaint, gwenwynig, gronynnau, nitrogen deuocsid, llygryddion, anadlol, micronau, tanwydd ffosil, osôn, amlygiad, arwyddocâd, bregus, data. nitrogen ocsid, sylffwr deuocsid, carbon monocsid, tracea, strôc, clefyd yr ysgyfaint, clefyd cardiofasgwlaidd, bygythiad, monitor aer.	Nid oes angen dysgu ymlaen llaw er y bydd rhai disgyblion yn ddi-os yn ymwybodol o'r system resbiradol a'r effaith mae pobl yn ei chael ar y blaned a'r amgylchedd. Gwneud cysylltiadau â gwybodaeth flaenorol, lle bo hynny'n briodol, i helpu i ddarparu cyd-destun ehangach ac adeiladu ar ddealltwriaeth disgyblion o iechyd a llygredd yr ysgyfaint.

Amser	Gweithgaredd Athrawon	Addasiadau
5 munud	Defnyddiwch y **Cyflwyniad Gwers** i gyflwyno'r wers ac annog myfyrwyr i fynd ymlaen yn syth â'r gweithgaredd cychwynnol, gan ddefnyddio'r taflenni cychwynnol rydych chi wedi'u rhoi iddynt. Gofynnwch i fyfyrwyr geisio nodi'r digwyddiadau ddigwyddiadau yn y broses gyfnewid nwy yn y drefn gywir trwy rifo'r gwahanol gamau. Defnyddiwch sleid 4 i fynd trwy'r drefn gywir. Ewch ymlaen i gyflwyno'r amcanion dysgu ar gyfer y wers hon ar sleid 5.	Esboniwch eirfa yn y cyflwyniad yn ôl yr angen. Ewch ati i wahodd ac ateb cwestiynau drwy'r cyfan i sicrhau dealltwriaeth y disgyblion.
10 munud	Defnyddiwch sleid 6 i bwysleisio pwysigrwydd ac amlder anadlu mewn bywyd dynol. Rhannwch y **Daflen Waith Mathau o Lygredd** a defnyddio sleid 7 i gyflwyno'r prif fathau o lygredd aer. Dylai'r myfyrwyr baru enw'r llygredd â'i ddisgrifiad. Defnyddiwch sleid 8 i fynd trwy'r atebion cywir.	
20 munud	Defnyddiwch sleid 9 i esbonio pa mor gyffredin yw llygredd aer a'r effaith mae'n ei gael ar farwolaethau ym Mhrydain a'r byd. Yna, rhannwch **Daflenni Gwybodaeth Sut Mae Llygredd Aer yn Effeithio ar y Corff Dynol?** a'r **Taflenni Labelu Corff Llygredd Aer.** Dylai myfyrwyr ddarllen y wybodaeth yn ofalus ac yna labelu'r diagram corff i esbonio sut mae gwahanol rannau o'r corff yn cael eu heffeithio.	Mae hyn yn rhoi cyfle i atgyfnerthu dealltwriaeth anatomegol trwy drafod neu esbonio lleoliad organau amrywiol.
10 munud	Defnyddiwch sleid 11 i esbonio'r gwahanol resymau pam mae plant mewn fwy o berygl o lygredd aer. Yna gosodwch y dasg o ofyn i'r myfyrwyr esbonio pa reswm maen nhw'n meddwl yw'r pwysicaf ar gyfer y rhagdueddiad cynyddol hwn. Rhannwch atebion a thrafodwch fel dosbarth.	Gellid defnyddio dewiswyr enwau ar hap yma i ennyn ymatebion gan y myfyrwyr.
10 munud	Defnyddiwch sleid 12 i esbonio pam mae monitorau yn ddefnyddiol i amddiffyn plant ac eraill rhag llygredd aer. Gosodwch y dasg i'r myfyrwyr o nodi ble y byddent yn gosod monitorau aer ar safle'r ysgol ac esbonio'r dewis o'u lleoliadau. Rhannwch atebion a thrafodwch yr effaith bosibl y gallai monitorau aer ei chael ar ansawdd aer yn yr ysgol.	
5 munud	Ailedrychwch ar yr amcanion dysgu ar sleid 13 a rhannu'r **Daflen Gloi** a **Tasg Dysgu yn y Cartref** (os oes angen). Dylai myfyrwyr ddarllen drwy'r termau allweddol a nodi un sy'n sefyll allan o bob grŵp. Gofynnwch iddyn nhw roi rheswm manwl pam ei fod yn un sy'n sefyll allan.	Pwysleisiwch bwysigrwydd rhoi esboniad manwl gywir am eu dewis o un sy'n sefyll allan.

Myfyrdodau gwers / camau nesaf / nodiadau athrawon

Cyfleoedd asesu

- A all y myfyrwyr nodi'r gwahanol gamau o sut mae'r corff dynol yn echdynnu ocsigen o'r aer?
- A all y myfyrwyr ddisgrifio'r gwahanol fathau o lygredd aer?
- A all y myfyriwr esbonio sut mae llygredd aer yn effeithio ar y corff dynol?
- A all y myfyrwyr nodi ffyrdd o leihau effeithiau llygredd ar iechyd yr ysgyfaint?

Awgrymiadau ar gyfer dysgu yn y dyfodol

- Ymchwilio sut mae llygredd aer yn arwain at fwy o anghydraddoldeb mewn cymdeithas.
- Gosod monitorau ansawdd aer yn yr ysgol i nodi'r lefelau llygredd mewn gwahanol safleoedd ar dir yr ysgol a monitro canlyniadau.

Cyfleoedd dysgu yn y cartref

- Gall myfyrwyr ddefnyddio'r Dasg **Dysgu yn y Cartref** i ysgrifennu paragraff am lygredd aer sy'n cynnwys geiriau allweddol amrywiol mewn trefn benodol. Rhaid i'r paragraff hefyd gynnwys gwybodaeth nad yw wedi'i chynnwys yn y wers felly mae angen elfen o ymchwil.